RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT LEGAL
NỘI SỐ: 0102

NĂM THỨ MƯỜI BẢY. — SỐ THỨ 2059

NGÀY THỨ BA 29 JANVIER 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 1496

	HANOI						
	Một bản 3 trang, hoặc 4 trang, hoặc 1 tờ báo	Người đau đầu nặng	Đồ dùng về Trang-sử Âu-châu	Báo-chí và Tuồng-sử Á-châu	Nam-Phi và Trung-Hoa thời-đại Phật	Kinh-tế
Một năm.	6 $ 00	6 $ 90	6 $ 30	6 $ 30	6 $ 60	12 $ 00
Các làng về	»	6 . 00	8 . 00	8 . 00	9 . 00	»
Các công-sở	»	5 . 50	8 . 20	8 . 20	8 . 30	6 . 00
Sáu tháng. .	3 . 00	3 . 20	3 . 20	3 . 20	4 . 30	3 . 00
Ba tháng . .	1 . 50	1 . 75	1 . 60	1 . 60	1 . 65	1 . 50
Một tháng. .	0 . 50	0 . 60	0 . 55	0 . 55	0 . 60	1 . 00

Les changements portent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : I. E. SCHNEITER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-SINH
Rédacteur en chef : PHAM-HUY LUC
Administrateur gérant : NGUYỄN V. LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large.
Une seule insertion. . . . . 0 $ 30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 10 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Đường vô-tuyến của ta giao thông với Pháp

Ngày 17 Janvier vừa rồi là ngày đáng ghi vào lịch sử cuộc giao-thông đường vô-tuyến của Đông-dương với Đại-pháp. Ngày hôm ấy tại Đông-dương Kinh-tế cục ở Paris, tại phủ Toàn-quyền Hanoi và tại sở vô-tuyến Saigon đều làm lễ khánh-thành việc giao thông bằng vô-tuyến từ nay trở đi không phải nhờ riêng một đường giây ngầm dưới biển nữa.

Nguyên là đường vô-tuyến của ta đặt ra đã được mươi năm nay, song ở đây chỉ có máy thu mà không có máy chuyền, bởi vậy những tin ở bên Pháp gửi sang thì ta nhận được hết, còn những tin ở ta gửi sang thì nhất thiết phải nhờ đường giây ngầm cả. Ngay từ năm 1912, hồi quan Sarraut mới sang làm Toàn-quyền lần đầu, ngài đã trù-liệu mở một sở vô-tuyến lớn ở Saigon, thừa các khi-dụng máy móc xong rồi, khi sắp chở sang thì gặp ngay cái họa chiến-tranh. Nhà binh bên Pháp bấy giờ cần đến máy nhiều, liền thi-hành cái quyền của quân luật mà giữ lại hết để dùng vào việc tranh-chiến, thành ra các bộ máy ở đây lại thiếu cả.

Mấy năm gần đây, việc chiến-tranh đã xong, quan Sarraut lên trọng-nhậm bộ Thuộc-địa thì ngài lại nghĩ đến việc giao-thông bằng vô-tuyến, song từ bấy đến giờ, các cơ-khí trong nghề vô-tuyến lại đổi mới cả, nhờ về sự thí-nghiệm của nhà binh đã lắm-bộ nhiều, thành ra những lối máy cũ lại không thiết dụng, phải dùng đến các máy mới sức mạnh hơn nhưng giá lại cao hơn nhiều. Bởi thế mà bộ Thuộc-địa phải giao cho một đại công-ty trưng lấy việc xếp đặt tại Saigon.

Ấy nhờ về sự xếp đặt ấy mà vừa rồi quan Thượng-thư Thuộc địa và quan Toàn-quyền Đông-pháp đã trao đổi cùng nhau những bức điện-tín dài mà vừa đi vừa về chỉ hết có ba mươi ba phút.

Đường muôn dặm, cách bao nhiêu núi cao, biển rộng mà thông tin vừa đi vừa về chỉ có trong nửa giờ đồng-hồ thì phỏng có lạ không? Mươi mười lăm năm về trước mà nói đến việc thông tin mau chóng như thế thì ai chẳng cho là một điều huyền-hoặc.

Sở vô-tuyến ở Saigon chia làm ba bộ: 1° bộ chuyền tin tại Phù-thọ đi, ; 2° bộ thu tin tại Saigon ; 3° bộ trung-ương coi hai bộ trên ấy.

Bộ chuyền tin ở Phú-thọ thì có cái máy sinh ra những làn sóng ở trên không-trung để gọi được bên Pháp, ở trên một khu đất bề dài 1500 thước, bề ngang 500 thước trồng tám cột sắt cao 250 thước, ở trên cái cột sắt ấy thì có chăng song hàng hai mươi cái dây dài 1.600 thước. Những cột sắt ấy mỗi cột nặng chừng chín-mươi tấn, trồng thẳng được là mỗi cái nhờ có mười tám cái dây tam cố bằng thép căng thẳng và chôn chặt vào đất. Ở dưới cái lưới dây thép ấy, lại có hơn 90 kilomètres dây và phiến đồng chôn vào đất.

Ở các nhà máy Phú-thọ thì có những máy lớn sinh ra những làn sóng mạnh, truyền lên dây ở trên thì có thể lan khắp trên không trung dài hàng mấy nghìn kilomètres.

Còn những máy thụ tin thì không nhiều mấy, cho nên không tốn tiền bằng máy chuyền tin. Ở nhà máy thu tin lại có dây ngầm dưới đất nối với nhà trung-ương Saigon để nhận những mệnh lệnh. Các điện-tín gửi đi thì giao cho sở trung-ương chuyền, cứ mỗi phút đồng-hồ có thể chuyền được đến 80 hay là 100 tiếng.

Đó là nói qua về các bộ máy vô tuyến ở Saigon bây giờ, chứ kể tường tất thì phi các nhà chuyên-môn không biết hết được.

Kể các sở vô-tuyến của các thuộc-địa Pháp thì có nhà máy ở Saigon là lớn nhất, sức mạnh nhất và làm xong trước nhất. Ở các thuộc địa khác như Tananarive, Brazzaville và Banako hiện cũng đang dặt, chỉ nay mai là xong mà có thể giao thông được với Đông-dương.

Ở đây nếu ta muốn chuyền điện tin bằng vô-tuyến sang Pháp thì chỉ việc giao cái lời của mình cho một nhà điện-báo nào cũng được, nhà điện-báo ấy khắc chuyền về sở chính ở Hanoi, rồi sở Điện-báo chính lại chuyền xuống sở vô tuyến Bạch-mai, sở Bạch-mai chuyền vào Saigon, rồi Saigon mới chuyền sang Pháp là lần cuối. Xem như tờ thông báo của phủ Toàn-quyền đã đăng bữa nọ thì vô tuyến gởi đã chóng mà giá tiền lại rẻ hơn là gửi bằng đường giây ngầm dưới biển nhiều, là mỗi chữ ở đây gởi đi có 2 francs 80 tiền vàng mà thôi.

Nhân đường vô-tuyến của ta với Pháp giao-thông mà nay ta lại có một cách thông tin nữa cũng mau chóng là cách gởi thư bằng vô tuyến (radioletire). Như ta không muốn gửi hẳn bằng vô tuyến vì tốn tiền nhiều hơn hoặc vì cái tin không khẩn-cấp lắm mà không cần chuyền bằng vô-tuyến thì ta gởi một bức thư giao cho nhà bưu-điện, nhà bưu-điện sẽ chuyền vào Saigon, rồi sở vô-tuyến Saigon lại chuyền đến một sở vô-tuyến nào ở trên cạn hoặc là ở trên tàu biển, rồi sở vô-tuyến ấy lại chép bức thư của mình mà gởi đi như một cái thư thường vậy. Nhưng văn từ trong thư gởi bằng vô-tuyến không được dùng những chữ bí mật, phải viết cho hiểu được và ít ra cũng đủ hai mươi chữ hoặc tính tiền ít ra cũng bằng hai mươi chữ thì sở Bưu-điện mới nhận gởi đi. Giá tiền mỗi chữ có 1 *franc* 46 tiền vàng nghĩa là bằng nửa tiền vô-tuyến.

Cứ như nghị-định quan Toàn-quyền đã ký vừa rồi thì phàm các vô-tuyến điện chuyền đi nơi nào hoặc ở nơi nào gửi lời đều phải qua sở Bưu-điện cả, dù những điện-báo của sở Vô-tuyến cũng vậy, vì sở Vô-tuyến ở Saigon tức là một công-ty riêng lĩnh trưng với Nhà-nước thì không được trực-tiếp với công chúng.

Ta đã nói đến đường vô-tuyến thì cũng nên biết trong cõi Đông-pháp hiện đã có những đồn nào. Các đồn ấy chia làm ba hạng là các sở vô-tuyến thuộc về việc chính-trị, các sở thuộc về miền duyên hải và các sở dùng về việc thương-mại.

Hạng thứ nhất thì có những đồn ở Cao-bằng, Hà-giang, Lai-châu (Bắc-kỳ), Luang-Prabang, Vientiane (Ai-lao), toàn là những nơi thiết-yếu cho việc chính-trị trong nước. Hạng thứ nhì thì có những đồn ở Fort-Bayard (Quảng-châu-loan) Mon-cáy, Cát-bà, Kiến-an (Bắc-kỳ), Tourane (Trung-kỳ) Mỹ-tho, Poulo-Condore, Phu-quốc (Nam-kỳ). Hạng thứ ba thì có đồn vô-tuyến Bạch-mai ở Hanoi, đồn Phú-thọ ở Saigon và đồn Dalat thuộc về Trung-kỳ.

Xem như vậy thì khắp Đông-pháp ta, những nơi trọng-yếu đều thông tin với nhau bằng vô-tuyến được cả và nước Pháp tuy xa hàng muôn dặm cũng hình như ở liền kề. Bởi vậy mà quan Toàn-quyền Merlin gọi xứ Đông-pháp là Mẫu-quốc thứ hai thật cũng đúng lắm.

V. Đ.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 27 janvier 1924

Tại Thứ-đán nghị-viện

Tại thứ-đán nghị-viện, quan thủ-tướng Poincaré có đọc diễn văn kể những việc người Đức vận-động để làm cho tiền franc mất giá đi, mong rằng nước Pháp bỏ đứng đóng quân trong hạt sông Rhur nữa. Ngài có nói nghị-viện nên chống-cự lại cái mưu của người Đức mới được. Đoạn ngài bày tỏ mọi lẽ về các phương sách tài chánh của ngài dự định. Ngài lại nói nước Pháp sẵn lòng gắn bó dây thân ái với các nước Đồng-minh, nhưng một cuộc Đồng-minh mà lại hình như một cuộc lệ thuộc thì không bao giờ nước Pháp ưng thuận một cuộc Đồng-minh như thế.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 28 janvier 1924

Pháp với Bỉ

Quan Poincaré và quan Jaspar hội nghị với nhau ở bộ Ngoại-giao.

Có tin rằng cuộc hội nghị ngày hôm nay là theo như ý quan Jaspar muốn. Trong khi hội-nghị, các ngài bàn về cái vấn-đề đất Palatinat biệt-lập, mà Lord Curzon không hợp ý với Pháp-Bỉ. Có lẽ quan Poincaré và Jaspar cũng bàn với nhau về cái vấn-đề bồi-thường, về công việc của hội-đồng Giám-định, và về cái hiện-tình quốc-tế.

Nước Áo với nước Thổ

Tin Constantinople. — Nước Áo và nước Thổ đã điều-đình với nhau để lập một bản giao ước hiến-hữu. Nay mai sẽ ký.

Cavite, ngày 25 janvier 1924

Một vị phó thượng-thư đàn bà

Tin Londres — Miss Magaret Bonifield, có tuần trong hạ nghị-viện, được cử làm phó thượng-thư bộ Lao-động. Lần này là lần thứ nhất, một người đàn bà được dự vào một tòa nội-các nước Anh.

Vị ăn-thức dùng ở nước Hoa-kỳ

Tin Washington. Bộ Lao-động có công bố rằng tính đồ đồng cả các thành-thị, thì vị ăn thức dùng trong tháng décembre mới rồi so với vị ăn thức dùng trong tháng décembre 1913 cao hơn 73,2 °/° mà so với vị ăn thức dùng trong tháng décembre năm 1922 cao hơn 3,7 °/°.

Cải chính-thể nước Hy-lạp

Một chánh-đảng có xin với nghị-viện nghị truất-phế hoàng-tộc, vì thế các chánh-đảng sinh ra xung đột nhau một cách dữ dội, nghị-viện không bỏ phiếu được, phải hoãn đến ngày thứ sáu mới hội nghị.

Tòa nội-các mới nước Anh

Tin Londres. — Tòa nội-các mới đã nhận việc. M. Macdonald đã triệu tập các ông thượng-thư mới, để tuyên bố cải chánh-sách của mình.

Tin Trung-hoa

Ngày 18 Janvier 1924

Giao quân hạm cho Ngô-bội-Phu

Tào-Côn đặt tên mấy chiếc tàu chiến của Ôn-thụ-Đức đem về Bắc-kinh là Bột-hải hạm đội, và giao-quyền chỉ huy cho Ngô-bội-Phu.

Hồ-hán-Dân và Công-tinh-Vệ định ngày về Quảng-đông

Hồ-hán-Dân và Công-tinh-Vệ đã định ngày về Quảng-đông để dự quốc-dân đảng hội-nghị.

Chánh-phủ Bắc-kinh đối việc quan-thuế

Chánh-phủ Bắc-kinh tư giấy cho công-sứ các nước nói rằng nếu chánh phủ Quảng-đông được một phần tiền quan thu, lại càng gây thêm mối nội-loạn.

Chánh-sách hiện-thời của Bắc-kinh Chánh-phủ

Tào-Côn đã tỏ ý với các chánh-đảng ở Bắc-kinh rằng đối với tỉnh Tứ-xuyên và tỉnh Quảng-đông, thì mình quyết ý dùng binh; còn việc dụng binh ở Chiết-giang, thì muốn tạm hoãn lại.

Ngô-bội-Phu đối việc kim-phật-lang và việc nội-các

Khi Vương khắc-Mẫn ở Lạc-dương, Ngô-bội-Phu có bảo Vương rằng việc kim-phật-lang thì Ngô nhất định phản-đối, còn việc tổ chức nội-các thì tùy ý Tào-Côn, Ngô không can thiệp đến.

Nhan-huệ-Khánh điều-đình Tôn-bảo-Kỳ và Vương-khắc-Mẫn

Nhan-huệ-Khánh điều-đình Tôn-bảo Kỳ và Vương-khắc-Mẫn, và có nói với Tôn rằng nếu chánh-thức nội các thành lập rồi thì Nhan xin cử Vương làm tài-chánh tổng trưởng.

Ngô-cảnh-Liêm sai người sang Phụng-thiên

Ngô-cảnh-Liêm sai hai người đại biểu sang cầu viện ở Phụng-thiên, Trương-tác-Lâm không nhận lời.

Tiêu-diệu-Nam lại định về Bắc-kinh

Có tin đồn rằng Tiêu-diệu-Nam lại định ngày về Bắc-kinh yết kiến Tào-Côn để giải-quyết cái vấn-đề tỉnh trưởng.

Sứ-đoàn đổi việc kim phật lang

Công-sứ các nước đổi việc kim phật lang, chủ ý mỗi người mỗi khác: công sứ Hà-lan xin giao cho tòa án quốc-tế xử đoán; công-sứ nước Anh, nước Mỹ và nước Nhật thì nói rằng vàng với giấy cũng không khác gì nhau, không muốn phản đối, công-sứ nước Pháp, nước Ý, nước Tỳ và nước Tây-ban-nha thì nhất định đòi vàng; công-sứ Pháp đã tư giấy cho công-sứ đoàn, định khai hội lần nữa đã quyết nghị.

Công-sứ Bồ-đào-nha đổi việc quan thuế

Công-sứ Bồ chủ ý điều đình việc quan-thuế, đã đánh giấy thép tỏ ý với công-sứ Hà-lan, nhưng công-sứ Hà chưa trả lời.

CẢI CHÁNH-SÁCH TÀI-CHÁNH CỦA QUAN POINCARÉ

Nghị-viện đã ưng chuẩn những điều đại-cương trong các bản dự án tài-chánh của quan Poincaré.

Ngày hôm thứ hai, nghị-viện đã bắt đầu bàn từng khoản.

Mọi khoản hoãn cải của mấy ông nghị-viện khởi nghị đều không được công-nhận cả.

Hội-đồng Tài-chánh cũng không biểu đồng tình về các khoản hoãn-cải. Bản dự án của chánh-phủ, hội-đồng đề nguyên văn không thay đổi.

Cuộc điều-tra về việc làm tự-điển Việt-Nam

Câu hát

(*Xếp theo vần a b c*)

Anh như chim ở trên cành,
Khuyên anh gắng cố học-hành cho
Ân tình nay đã hết mong, hay.
Nghĩa nhân như nước tràn đồng khó ngăn.

Bao giờ em lấy được chồng,
Đền ơn cha mẹ ẵm bồng trên tay.
Bao giờ thiếp có xa chàng,
Đôi hoa thiếp giả, đôi vòng thiếp xin.
Bảo dưỡng yêu trước uổng công,
Để cho thật vợ thật chồng sẽ yêu.
Cây cao anh ngã nửa chừng,
Oán duyên oán nợ xin dừng oán em,
Chuột kêu chút chít bên giường,
Anh đi cho khéo động giường mẹ hay.
Chữ rằng : vẫn tỏ tấm lòng,
Châu con nỡ bỏ, cha ông chẳng nhìn.
Có nhân giới cũng thương mà,
Ở lành gặp phúc, lọ là tụng kinh.
Công anh làm rể, làm con,
Áo rách quần mòn, vợ lại về ai.
Dầu nên cũng tại mẹ cha,
Dầu không cũng nhờ cây đa bến đò.
Đêm khuya thơ thẩn bến đò,
Sương sa gió lạnh, chạnh lòng nhớ em.
Đôi ta bể ái nguồn ân, em.
Chữ tình chữ hiếu phải cân cho đồng.
Em ơi chị bảo em này,
Đá chọi với trứng có ngày vỡ tan.
Em nghe ai đỗ ai đành.
Em thấm chốn khác anh đành bỏ em.
Em khoe em đẹp đất chồng.
Anh không ở vợ, em hóng chế hai.
Em về anh chẳng đám cầm,
Em đi anh xót ruột bầm như dưa.
Giàu sang cũng bởi lòng giời,
Chớ tham tiền bạc bỏ rời nghĩa nhau.
Giữa dòng nước chảy như reo,
Thương em chẳng ngại mất chèo ngược xuôi.
Khuyên đừng tham sắc tham tài,
Tham mê rượu bạc mà người cười chê.
Khuyên đừng đứng lệch ngồi nghiêng
Cây cao chớ đến miếu thiêng chớ vào.
Kiến leo cột sắt sao mòn,
Tò-vò xây tổ sao tròn mà xây.
Làm chi những nhỏ hỏi chàng,
Trước chị sau vợ lỡ làng khó kêu.
Làm người phải biết nghĩ suy,
Biết yêu, biết giấu, biết vì mới khôn.
Mắm ngon xem lấy màng màng,
Người khôn xem lấy hai hàng tóc
Mẹ già ở chốn lều tranh, [mai.
Đói no ấm lạnh rách lành không hay,
Mỗi đêm mỗi thắp đèn giời,
Cầu cho cha mẹ sống đời với con.
Người thanh bất luận đồ thanh,
Rách mà khéo vá, hơn lành vụng may.
Ngọc còn ẩn nấu cội tùng,
Nâu nương chờ đợi anh hùng vẫn lai.
Nhớ em em vẫn ở đời,
Quên em em mới là người cửu-ngyên.
Nói chi cao cách khó nghe,
Ngọc vàng khó kiếm, cửi tre thiếu gì.
Nuôi con khốn khó trăm đường,
Biển hồ lai láng để lường công-phu.
Nước trong leo lẻo như gương,
Sao em chẳng múc, em nhường cho ai.
Ở đời phải biết việc đời,
Việc nhà phải biết, việc người phải
Ở cho trên thuận dưới hòa, [hay.
Đừng lòng khinh rẻ, ai mà chẳng
Ớt non mà trở hoa cà, thương.
Lấy em chẳng được, đến già thì thôi.
Phải chi cao đất thấp trời,
Hỏi thăm duyên nợ đổi rời phương nao.
Quản bao trăm việc nhọc nhằn,
Thức khuya dậy sớm ăn cần cho quen
Rộng đồng mặc sức chim bay,
Thấy em trắng trẻo mật mày anh thương.
Sông sâu sào ngắn khôn dò,
Muốn qua thăm đó sợ đò không đưa.
Thay em anh cũng muốn thương,
Sợ e một ngựa hai cương khó cầm.
Thấy em hơn hớn mà đào,
Thanh-tân mày liễu anh nào chẳng thương.
Thương em anh phải đi đêm,
Tuần canh nó đánh đã mềm như dưa.
Tránh voi chẳng xấu mặt gì,
Người hư phải biết, người hay phải tường.
Thương nhau chẳng biết làm sao,
Đỗ nước vào đĩa làm ao trăm mình.
Trông em đã mấy thu tròn,
Khăn lau nước mắt đã mòn con người.
Tiếc vàng mà lấn với than,
Tiếc con chim phụng lẫn đàn le-le.
Thế-gian người nói chẳng không,
Chiều người kiếm của, chiều chồng kiếm con.
Việc trăm năm để một ngày,
Nên hư ở số, dở hay tại mình.
Xin đừng nghe tiếng thị phi.
Thủy chung giữ vẹn một nghì sắt son.

Trương-công-Bân

Quốc-dân thường-thức

Nước vệ-sinh

Xúc miệng khỏi sâu răng và khỏi hôi mồm.

64 grammes... Anis (tiểu-hồi)
16 — ... Canelle (quế chi)
1 — ... Clous de girofle (nụ đinh)
4 — ... Essence de menthe (dầu bạc hà)

Từng ấy thứ ngâm vào trong một lít rượu 90 phân (alcool à 90°). Ngâm chừng trong mười ngày, rồi đem ra lọc bỏ bã đi. Mỗi sáng nhỏ vài giọt vào cốc nước mà súc miệng thì thơm lắm.

Cách cấp cứu người trúng độc

Một người chẳng may trúng độc, như uống phải thuốc độc, v. v. Trong khi đợi ông thầy thuốc đến, hay ở xa không kịp đưa đi nhà thương, thì ta cũng nên biết một vài cách để cấp cứu người bị nạn lúc bấy giờ.

Cách cứu người uống phải thuốc độc, cần nhất là phải mau mau cho người ta thổ ra.

Lấy hai cái lòng trắng trứng gà, đánh vào trong một lít nước, đánh cho rõ tan đều ra, rồi hòa một lít nước nóng vào cho nó hơi tan giá mà cho uống; uống kỳ đến thổ ra thì thôi.

Nếu uống phải thuốc phiện, thì sau khi đã thổ ra rồi, nên mau mau pha lấy lít nước cà-phê (café) cho rõ đặc mà cho uống; uống cà-phê không, không hòa đường.

HÀI ĐÀM

Tảo-quân người nước nào ?

— Đố ai biết : Tảo-quân người nước nào ?

— Thôi tôi biết rồi !

— Người nước nào ??

— Người nước Ấn-độ !

— Bậy ! Nói phượu chứa ?

— Thế thì người nước nào ?

— Tớ cũng không biết. Nhưng cứ lấy lý mà đoán thì ngài có lẽ là người xứ Tây-tạng.

— Lại phượu quách rồi !

— Có lẽ phải đấy, vì ở xứ Tây-tạng it đàn bà, nên một vợ lấy những hai ba chồng, mà Tảo-quân ngài những hai ông một bà, thì chính phải đó !

Phù-sơn.

Cuộc thi thơ

Của Ngô-thị-Quyên nữ-sĩ

MDCLXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu thành triều Nam chín bệ rồng.
Cửa Đạo sửa sang dường cột vững,
Thành Đông nghi-ngút khói hương [nồng.

Chuông vàng gọi tỉnh bên hồ Kiếm,
Khánh ngọc khua vang chốn chợ Đồng
Trời rộng dất dài văn ở đó,
Đường-dân còn mãi với non Nùng.

MDCLXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu thành kia ai chẳng ngửa trông.
Vài bực cung tường đền thánh Khổng
Hai đình trở đậu cửa thành Đông.
Thu-hương một mạch dòng sông Nhị
Đạo chỉ muôn thu giải núi Nùng.
Cửa nghĩa nhà nhàu xưa để lại,
Ba mươi sáu phố tạc ghi lòng.

Trần-như-Khuê
Làng Quan-tử, Vĩnh-yên

MDCLXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cảnh cũ thờ riêng đạo vẫn chung.
Nếp cũ cung-tường tôn phố Giám,
Đền vang lễ nhạc rực non Nùng.
Sao Khuê trải tỏ nền Lê Lý.
Cửa Khổng từng cao cõi Lạc Hồng.
Vững mãy văn-minh sau nhật nguyệt,
Còn bia danh tạc núi cùng sông.

Nguyễn-ngọc-Tí
Làng Phù-lưu, Bắc-ninh

MDCLXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu thành lòng người nhẽ cảm [thông.
Rực rỡ gác Khuê gương quốc-túy,
Chứa chan bến Nhị mạch nho phong
Nâng sân lễ-nhạc hơi hương Hạnh,
Họp mặt y-quan giống họ Hồng.
Từ Lý đến nay cơ-chỉ ấy.
Còn non còn nước đạo còn sùng.

MDCLXX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Vua Lý dời xưa thực có công.
Họp cả tinh thần trời Bắc lại.
Gây nên mệnh mạch nước Nam chung
Khuê tinh sáng rực soi miền tối,
Mộc đạc khua vang tỉnh giấc nồng.
Tân-học mừng may bao cách trí,
Âm hà ai chẳng nhớ nguồn trong.

MDCLXXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Xem miếu ai ai kính một lòng.
Đạo chứa uyên-nguyên đầy bến Nhị
Tường cao nhật-nguyệt vững non [Nùng.
Kinh Đông nghe vẳng hơi huyền tụng
Hồ Bạc coi nhường thú dục-phong.
Bát ước tây duyên công đức mấy,
Muôn đời xanh tốt cỏ cây Hồng.

Nguyễn-tất-Thoa
Làng Phù-lưu, Bắc-ninh

MDCLXXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu cổ thờ riêng một cõi Đông,
Đàn hạnh hương đưa chiều gió mát,
Hồ sen khói biếc buổi trăng trong.
Cung-tường lối cũ người qua lại,
Bia đá rêu in nét nhạt nồng.
Tu tạo bấy lâu công-đức ấy,
Làm gương lễ-giáo nước non Hồng.

Phạm-văn-Kỳ
Làng Phù-lưu, Bắc-ninh

MDCLXXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cũng bởi ơn nhờ có thánh công.
Cuốn cuộn nguồn văn tuôn giải Nhị,
Tro tro cột đạo vững non Nùng.
Gió chiều Âu Á càng thêm thịnh,
Mưa sấm xuân thu cỉ ẳng chút long.
Cảnh ngưỡng cung tường từ Lý dựng,
Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.

MDCLXXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Giáo-trạch nhiều phương đạo chẳng [cùng.
Bờ Nhị cung tường ghi gốc Lý,
Non Nùng trở đậu nức hương hồng.
Tây hồ sắc ánh nền văn đức,
Bắc-đẩu cao trông tượng hóa công.
Nền cột cương-thường nay vẫn vững.
Đường đàn mát mẻ đám xuân phong.

Đỗ-như-Truyền
Chánh hội làng Phù-dực, Bắc-ninh

Tin sau cùng

Anh với Nga

M. Macdonald đương dự định về việc công nhận chánh-phủ Xô-viết nước Nga.

Việc bảo-cử Thứ-dân nghị-viện

Thứ-dân nghị-viện đến ngày 11 mai thì bảo-cử.

Tòa nội-các mới Ai-cập

Zagloul Pacha lập tòa nội-các mới đã xong.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 18 độ
15 giờ 18 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Thứ tư, 30 janvier 1924
S. Bathilde

Âm-lịch

25 tháng 12 năm Quí-hợi

Ngày Mậu thân
Hành Thổ, Sao Cơ, Trực Nguy
Kỵ : Thụ điền. Viễn du. An-táng
NGHI : Tế tự, Mộc dục, Loại đầu, Khai-thị, Nạp-tài, Tảo xá, Tài-chẳng, Mục dưỡng, Khai dương, Kỵ-phúc, Tài y, Giao dịch

Giá bạc. — Kể từ ngày 29 Janvier 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 11 i. 00

Thị giá quốc-trái. — *Ngày 29 janvier 1924* : 3% 54. — 3%. Thứ hoãn vốn dân 65 50. — 4 %. 1917 58.70. — 4%. 1918 57,85 — 5%. 1915 1916 71.30. — 5 %. 1920 85 %. 6 %. 1920 81.85.

Tin tàu. — Tàu *Commandant Dorise* tới Haiphong ngày 28 janvier, hồi 2 giờ.

Quan Toàn-quyền đi thăm trường học. — Ngày hôm nay quan Toàn quyền Merlin và quan Thống-sứ Monguillot có đến thăm trường Trung-học tây.

Hội Địa-dư. — Đến tối thứ năm 31 janvier 1924 hồi 9 giờ rưỡi, hội Địa dư sẽ họp đại hội-đồng thường-niên tại tòa Đốc-lý Hanoi.

Ngay sau kỳ đại hội-đồng ấy thì sẽ có một kỳ hội-đồng bất thường để bàn về vấn-đề sau này :

Sửa đổi lại điều thứ 9 và 11 trong điều lệ.

Các quan đại-hiến thuyên chuyển. — M. Forsans quan cai-trị hạng ba, Công-sứ tỉnh Hà-nam nay đổi đi Công-sứ Vĩnh-yên thay M. Bride quan cai-trị hạng nhất bổ đi chức khác.

M. Collet quan cai-trị hạng ba Công-sứ tỉnh Hòa-bình nay đổi đi Công-sứ Hà nam thay M Forsans Pierre quan cai-trị hạng ba đổi đi nơi khác.

M. Grossin Pierre quan cai-trị hạng ba tại phủ Thống-sứ nay đổi đi Công-sứ Hòa-bình thay M. Collet đổi đi nơi khác.

Chức giám-đốc chính-trị và cai-trị. — Điều thứ nhất trong nghị-định ngày 31 décembre 1912 nay đổi lại như sau này :

Điều thứ nhất — Trong mỗi xứ ở Đông-dương nay đặt ra một tòa Giám-đốc các việc chính-trị và cai-trị giao cho các hàng quan cai-trị hạng nhất do quan Toàn-quyền tuyển bổ.

M. Bride quan cai-trị hạng nhất Công-sứ tỉnh Vĩnh-yên nay bổ làm giám-đốc các việc chính-trị và cai-trị tại Bắc-kỳ.

Các thủy phi-cơ tại Ai-lao. — Quan Khâm-sứ Ai-lao có điện rằng ba chiếc thủy phi-cơ vì bão mà phải ở lại Vientiane thì ngày 28 janvier đã bay được rồi, trưa hôm ấy bay tới Luang-Prabang, nhân dân các miền trong xứ đến xem đông không biết bao nhiêu mà kể. Ba chiếc máy ấy thì có quan Khâm-sứ, quan Kiểm-sát Tài-chánh và S. E. Tiao Phetsareth là quan Lào ngồi.

Phái bộ nước Anh sắp tới Hanoi. — Các phái-viên của nhà binh nước Anh đi quan sát Đông-dương và đường dầu có hai quan trưởng binh Harisons và Cardon thì cùng với quan đại-ủy Vitali đã đến quan sát tỉnh Savannakhet bên Lào các ngài qua Thakhet Napé và Vinh xong, đến thứ tư 30 janvier sẽ tới Hanoi.

CÁO-BẠCH

Từ ngày 21 janvier cho đến ngày 7 février, những thứ nước hoa hiệu L. T. Piver Floramye — Azurea và Pompeia sẽ bán có 1 $ 10 một lọ.

Bán tại hiệu bào-chế **MONTES**, nhà đồng-hồ ba chuông, số 54, phố Paul-Bert, Hanoi.

Tòa Nam-án đệ nhị cấp. — Ông Trần-tiến-Nam, luật-khoa cử-nhân, quan tại Hanoi, nay được bổ làm quan thẩm-phán tập sự tại tòa Nam-án đệ nhị cấp tỉnh Nam-định. Ngạch thẩm-phán đặt ra đã mấy tháng nay mà bây giờ mới có ông Nam được bổ tới vì thủy.

Bản quán có lời mừng quan thẩm-phán mới.

Làm quà Tết
ĐÃ NGON LẠI BỔ

Kinh trình các ngài biết cho rằng : chiều hôm nay và ngày mai 30 Janvier 1924, bản hiệu có THỊT NAI TƯƠI bán, và thứ năm chủ-nhật nào cũng có thịt bò tái bán, cùng ngày nào cũng có thịt bò tươi bán buôn và bán lẻ, xin các ngài chiếu cố.

Boucherie VĨNH-THỊNH

N° 214, Rue du Coton, Hanoi
(nhà quet vôi đỏ trước vườn hoa Cửa-nam)
3761

Tòa Thượng-thẩm. Sáng hôm nay tòa Thượng-thẩm xử những việc sau này :

Việc ăn cắp và mua khuy ăn cắp. — Tên Vũ-văn-Khánh và Trần-v-Nuôi là cu-ly coi phà, thông đồng với nhau ăn cắp khuy trai của nhà máy khuy, cho tiên một người dan-bà bán hàng rong đem bán. Những người buôn bán hàng-xén thấy bán rẻ mua để bán lẻ và bán buôn. Khi sở Mật thám xét về việc ăn cắp khám của hàng những người buôn hàng-xén ấy biện có bắt được khuy gian. Tòa án Trừng-trị Hanoi phạt tên Vũ-v-Khánh, Trần-văn-Nuôi mỗi tên 2 năm tù và 5 năm biệt xứ, những người hàng-xén tên là Ng-thị-Nhiên, Ng-thị-Nội, Ng-thị-Hai 30 tuổi, Ng-thị-Hai 22 tuổi, Ng-thị-Hai 20 tuổi, Đỗ-thị-Quế, Ng-thị-Nguyên và Ng-thị-Chi mỗi người 2 tháng tù và 250 quan. Tòa Thượng-thẩm y án nhưng cho những người hàng-xen được hưởng lợi tù án treo.

Hành hung. Nhân việc thù hằn nhau tên Poubonsion và Radou là người Ấn-độ cầm gậy đến của nhà một người đồng bang đòn đánh bị trọng thương. Người Ấn-độ bị đòn phải vào chữa tại nhà thương trong ba tháng trời mới khỏi. Tên Poubonsion trước đã hai lần can án về việc đánh người bị thương rồi. Tòa án Trừng-trị Haiphong phạt tên Poubonsion 1 năm tù và tên Radou 4 tháng tù. Tòa Thượng-thẩm giảm tội cho tên trên xuống 8 tháng và tên dưới xuống 3 tháng.

Thuốc phiện lậu. — Tên Ng-v-Môn làm bồi bàn hàng com cho M Ba-Lan tức Tân-kỳ, mua thuốc phiện ở Laokay bỏ vào hòm bàn hàng, chực đưa về để bán. Linh Thương-chính khám bắt được quả tang. Tòa án Trừng-trị Phủ-thọ phạt tên Môn 2 tháng tù 500 quan và bắt phải bồi 1785 đồng cho sở Thương-chính mà tiền phạt cùng tiền bồi thường thì người chủ phải chịu trách nhiệm. Tòa Thượng-thẩm y án.

Tên Ng-hữu-Bờ quán ở tỉnh Quảng-yên mang thuốc phiện lậu để bán, đi đường gặp linh Thương-chính, sợ phải bắt, lôi chai thuốc phiện lậu trong mình ra đập và ném xuống ngòi. Song khám trong mình hiện còn bắt được một ít thuốc phiện. Tòa án Trừng-trị Hanoi phạt tên ấy 15 ngày tù, 500 quan về tội làm cho mất tang và 500 quan về tội mang thuốc phiện lậu và bắt phải bồi 44 p. 63 cho sở Thương-chính. Tòa Thượng-thẩm y án phạt tiền và bồi thường về tội mang thuốc phiện lậu và tha cho tội tù và tiền phạt vì đập chai thuốc phiện lậu không dủ chứng cớ.

BÁN ĐẤT

Có mấy lô đất để làm nhà ở giốc hàng Kèn muốn bán.
Hỏi tại : 81, Rue Paul Bert
3757

Cuộc đua ngựa. — Hội đua ngựa bà cáo rằng cuộc đua ngày 3 février tại Hanoi thì nay hoãn đến ngày 10 février.

Hội Trí-tri. — Nhân dịp tết Nguyên-đán hội Trí-tri có đạt giấy mời các viên hội đúng một giờ ngày mồng một tựu tại hội-quán để chúc mừng hoan hỉ và tỏ tình tương thân tương ái.

Các cuộc thể-thao ở Saigon. — Ngày hôm kia 27 janvier quan binh ở Saigon có mở một hội thể-thao do quan Thống-đốc Nam-kỳ chủ tọa. Ngoại các binh linh trong hạt, có đến 2.000 học-trò các trường ở Saigon, Chợ-lớn và Gia-định tới dự hội. Người Nam-kỳ lấy hội kỳ làm khoái lắm. M. Outrey nghị-viên Nam-kỳ cũng đến dự hội.

Tuyển hội-họa vào sở Họa-đồ. — Đến ngày 25, 26 và 27 février 1924 hồi 8 giờ sáng, tại sở Họa-đồ Hanoi ở Đồn-thủy sẽ mở kỳ thi tuyển học-trò hội-họa (élève-dessinateur) vào ngạch kỳ-vẽ.

Các đơn xin ứng thí phải gửi đến quan chánh sở Họa-đồ (Chef du Service Géographique) nhận cho đến ngày 15 février 1924 là cùng hạn.

Đơn ấy phải đính theo các giấy sau này :

1· Một bản khai-sinh hay là một tờ chứng-chỉ rằng người thi-sinh chưa đến 25 tuổi và là người xứ thuộc-địa hay xứ bảo-hộ Pháp.

2· Cái văn-bằng Sơ-học tốt nghiệp.

3· Một bản lai lịch của Tòa án cấp cho hay là không có thì một tờ giấy hạnh kiểm.

Còn giấy chứng-chỉ của thầy thuốc đã nói ở trong nghị-định ngày 19 avril 1919 thì sẽ do quan thầy thuốc Binh ở Đồn-thủy cấp sau.

Kỳ thi ấy có những bài sau này :

1· một trang viết tập (chữ Anglaise và chữ ronde).

2· một bài ám-tả bằng Pháp-văn.

3· vẽ một bản đồ (nét cong và kẻ chữ)

4· nói chuyện bằng tiếng Tây.

Học-trò hội-họa (élèves-dessinateurs) lương mỗi năm được là 81 đồng. Lập sự sáu tháng hay một năm thì có thể được bổ hội-họa tập sự (dessinateurs stagiaires), lương mỗi năm được 270 đồng.

Các hội-họa tập sự làm việc luôn ít ra cũng được hai năm thì được thăng hội-họa hạng sau, lương mỗi năm kể cả phụ-cấp được 540 đồng. Từ đo trở đi được vào thực-thụ và được kể vào ngạch ân lương hưu-trí.

NHÀ CHỚP BÓNG PALACE

Trần-lễ đại hội
Chương-trình từ ngày thứ tư 23 đến ngày thứ bảy 26 janvier 1924

VÕ-SĨ PHÁP CRIQUI TRONG MỘT TRUYỆN KIA
Chia làm 3 phần

VÀ VỚI QUÂN CƯỚP
Chuyện rất vui
Thêm vào chương-trình
Nàng Farrauka đẹp
Khiêu vũ

THỢ MAY NỔI BIẾT

M. MOREAU Jeune, thợ may, ở số 102, phố hàng Trống, Hà-nội, vì nay mai sẽ về Tây nghỉ, nên có bán hạ giá những thứ dạ may quần áo, bán, ngắn bán hàng.
3758

Nghỉ phép. — M. Lê-hữu-Lợi, bang-tá phủ Lâm-thao tỉnh Phú-thọ được phép nghỉ 29 ngày.

Nghỉ dưỡng bệnh. — M. Vũ-đình-Bát, thư-ký thượng hạng bang nhì ngạch tòa Sứ, tòng sự tại tòa Đốc-lý Haiphong được nghỉ dưỡng bệnh một tháng lĩnh cả lương.

Thưởng hàm vì việc bắt cướp. — M. Trần-văn-Thao, lý-trưởng làng Khuôn-son, tổng Đại-đồng, phủ Yên-bình (Tuyên-quang) được đặc cách thưởng tùng cửu phẩm bá-hộ vì đã có can đảm bắt một đám cướp vào làng Khuôn-la cũng thuộc về tổng ấy.

Từ chức. — Thầy Đỗ thọ-Thường, cảnh-sát Bắc-giang được từ chức.

Thầy Ng-văn-An được bổ cảnh-sát, lương mỗi năm 112 đồng, thay thầy Đỗ thọ-Thường.

Tháng cũ mật. — Mme Ng-thị-Hai tức Thái-lợi buôn gạo ở ngõ Đồng-thái số 5 trình sở cảm rằng chồng giai là Lam-ng-Sâu lấy mất 2.110 đồng bạc giấy trốn đi mất.

Mme Hồ-thị-Điểm làm đồ kim hoàn nhà ở hàng Đào số 63 trình rằng Phạm-Cư là chủ hiệu Đồng-lợi số 27 phố Bờ-hồ bội tín lấy mất 160 đồng.

BÁN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói.	0p.08
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói.	0 . 10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp bán kia, mỗi hộp hai mươi điếu.	0 . 20

1927

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Con nước lên xuống. — Ngày thứ ba 29 janvier kém con nước.

Ngày thứ tư 30 janvier. Buổi sáng nước đứng ; Buổi chiều nước xuống 16 phần vào hồi 1 giờ 40 phút.

Thưởng hàm. — M. Hà-ngọc-Thuần, tổng sự tại công-ty buôn tàu « Chargeurs Réunis » đã mười tám năm, nay được ân thưởng hàm tùng-cửu-phẩm-bá-hộ thực là xứng đáng. Vậy có lời mừng ông. X. lai cảo

Tại nhà hát Tây. — Đến thứ bảy 16 février sau ở nhà hát Tây sẽ có cuộc vui, do ban tài-tử của Mme Muraire đứng chủ-trương diễn vở kịch « Primerose » để lấy tiền quyên cho hội Bảo-dưỡng các người mù về cuộc chiến tranh vừa rồi.

Đất bán đấu-giá. — Vì vỡ nợ nên thừa điền ở làng Nghĩa-xá huyện Hải-an, rộng 10.512 thước vuông, đã bán đấu giá sáng ngày thứ bảy trước tại tòa án. Đất giá 15 u đồng thì người Khách tên là Ku-long-Xương giá 2100 đồng mua được.

Chó cắn. — Con chó của tên Vũ-thị-Nhã cắn tên Trần-văn-Cảnh ngày 24 trước thì nay xét ra có bệnh dại nên phải đưa tên Cảnh lên Hà-nội chữa

Ngày hôm qua con chó của Vũ-huy-Chân ở xóm Canh-ga « Hàng-kinh » cắn phải cậu bồi 13 tuổi tên là Trần-văn-Hậu cũng ở xóm ấy. Con chó đã đưa vào nhà nhốt sức-vật để quan khám.

Nạn ô-tô. — Năm giờ chiều chủ-nhật ở phố Đường-cát một chiếc xe hiệu P, K. số 2387, do tên Ng-văn-Tài 29 tuổi, kéo bị chiếc ô-tô số 1262 của một ông Tây ở phố Harmand đụng phải, vênh hẫn bánh bên trái. May không việc gì đến người.

Tháng cũ mật. — Đêm 26 rạng ngày 27 vừa rồi, người ta bắt được ở ngõ Tchân-tông tên Trần-văn-Lan, 31 tuổi, là chân sào nhà ở An-biên, đang đi vơ-vẩn. Lục khám trong mình thấy có mấy cái thẻ căn-cước, một chùm thìa khóa và nhiều vật khác nữa, xét ra toàn là đồ dùng vào việc trèo tường khoét ngạch cả, nên tên đó đã phải tống giam.

Hành hung. — Người linh khố-đỏ tên là Ng-khắn-Thuỵ, số 459, làm việc tại kho Bình-lương, đêm vừa rồi vào hồi 10 giờ, đi chơi mà giết bừa đánh, đến phố Belgique thì liền giờ ra đánh tên ăn mày đi ngang qua bị trọng thương. Người linh khố đỏ khác tên là Lê-đình-Nga, số linh 574, thấy thế thì thì xông vào cứu lại anh chàng hung-đồ kia, rồi bắt đưa về trại cho quan trị tội. Đáng khen M. Nga biết giữ luật nhà binh.

HÀ-ĐÔNG

Được thưởng hàm vì dịp tết *(tiếp theo).* Tùng cửu-phẩm văn-giai : MM. Nguyễn-văn-Tựu, lý-trưởng, làng Công-vị, tổng Nội, tỉnh Hà-đông ; Đoàn-văn-Oanh, lý-trưởng làng Mỹ-đức, tổng Vĩnh-yên, tỉnh Hà-đông ; Hoàng-ngọc-Tuyên, lý-trưởng, làng Vĩnh-ninh, tổng Trí-thuy, tỉnh Hà-đông ; Nguyễn-hữu-Chước, lý-trưởng làng Cổ-châu, tổng Mỹ-lâm, tỉnh Hà-đông ; Lê-đức-Mậu, lý-trưởng, làng Dịch-vọng, tổng Dịch-vọng, tỉnh Hà-đông ; Chu-văn-Chinh, lý-trưởng, làng Cổ-nhuế-hoàng, tổng Cổ-nhuế, tỉnh Hà-đông ; Lê-văn-Huấn, lý-trưởng, làng Tảo-khê, tổng Bột-xuyên, tỉnh Hà-đông ; Nguyễn-đình-Liêu, lý-trưởng làng Gi-trạch, tổng Kim-thia, tỉnh Hà-đông ; Nguyễn-tiến-Hiền, lý-trưởng, làng Yên-trung, tổng Bà-thạch, tỉnh Hà-đông ; Lê-khắc-Ý, lý-trưởng làng Mỗ-xá, tổng Văn-la, tỉnh làng Phương-khê, tổng Tiên-lữ, tỉnh Hà-đông ; Lê-văn-Chi, lý-trưởng, làng Thượng-phúc, tổng Hoàng-lưu, tỉnh Hà-đông ; Cao-tất-Đạt, lý-trưởng, làng Thượng-lão, tổng Hoàng-lưu, tỉnh Hà-đông ; Đỗ-văn-San, lý-trưởng, làng Văn-la, tổng Phú-lâm, tỉnh Hà-đông ; Hồ-xuân-Tế, lý-trưởng, Yên-thành, tổng Đông-dương, tỉnh Hà-đông ; Nguyễn-tiến-Tân, lý-trưởng, làng Thiên-đông, tổng Bối-khê, tỉnh Hà-đông ; Trương-đo-Trọng, lý-trưởng, làng Tảo-khê, tổng Phương-đình, tỉnh Hà-đông ; Nguyễn-hữu-Đông, lý-trưởng, làng Vũ-ngoại, tổng Xà-cầu, tỉnh Hà-đông ; Trần-văn-Cầu, lý-trưởng, làng Vĩnh-lộc-Hạ, tổng Sơn-lăng, tỉnh Hà-đông ; Lê-duy-Cao, lý-trưởng, làng Sâm-dương, tổng Sâm-dương, tỉnh Hà-đông ; Nguyễn-văn-Chất, lý-trưởng, làng Giáp-lục, tổng Thanh-liệt, tỉnh Hà-đông ; Trần-trọng-Thuyền, lý-trưởng, làng Ninh-xá, tổng Ninh-xá, tỉnh Hà-đông ; Trần-tất-Dụng, lý-trưởng, làng Cầm-cơ, tổng Bần-thi, tỉnh Hà-đông ; Phạm-đục-Trà, lý tưởng, làng Việt-yên, tổng Phù-liệt, tỉnh Hà-đông ; Phạm-đình-Thảo, lý-trưởng, làng Yên-phú, tổng Ninh-xá, tỉnh Hà-đông ; Trần-văn-Phúc, lý-trưởng, làng Nhân-vực, tổng Văn-điệm, tỉnh Hà-đông ; Đỗ-danh-Hào, lý-trưởng, làng Chương-dương, tổng Chương-dương, tỉnh Hà-đông ; Lê-văn-Huệ, lý-trưởng, làng Tiên-vân, tổng Mỹ-lương, tỉnh Hà-đông ; Nguyễn-tiến-Hữu, phó trưởng-hội làng Hạ-trì-vân, tổng Hạ-trì, tỉnh Hà-đông ; Nguyễn-hữu-Chuẩn, lý-trưởng, làng Lãng-yên, tổng Thanh-nhàn, tỉnh Hà-đông ; Vũ-văn-Nguyên-lý-trưởng, làng Quảng-bá, tổng Thượng, tỉnh Hà-đông ; Mai-văn-Đạt, lý-trưởng, làng Trung-phụng, tổng Vĩnh-an, tỉnh Hà-đông ; Ngô-thế-Chân, lý-trưởng, làng Thổ-quan, tổng Vĩnh-an, tỉnh Hà-đông ; Nguyễn-văn-Nhuệ, lý-trưởng, làng Thượng-trì, tổng Thượng-trì, tỉnh Hà-đông ; Nguyễn-việt-Dục, lý-trưởng, làng Liên-mạc, tổng Hạ-trì, tỉnh Hà-đông ; Ng-đình-Cửu, lý-trưởng, làng Xuân-tảo, tỉnh Hà-đông ; Ng-bá-Tường, lý-trưởng, làng Thanh-lập, tổng Trí-thủy, tỉnh Hà-đông ; Phạm-ngọc-Tính, lý-trưởng, Hạ-nhạo, tổng Gia-Cầu, tỉnh Hà-đông ; Phạm-duy-Thanh, lý-trưởng, làng Yên-khoái, tổng Mỹ-lâm, tỉnh Hà-đông ; Nguyễn-văn-Duyệt, Chánh-hương-hội, làng Hạ-thái, tổng Bình-xá, tỉnh Hà-đông.

Tùng Cửu-phẩm bá-hộ : MM. Chu-văn-Chuyên, phó-lý làng Đoài-khê, tổng Đan-phượng, tỉnh Hà-đông ; Trịnh-văn-Quang, phó-lý, làng Hậu-ái, tổng Phương-canh, tỉnh Hà-đông ; Tạ-quang-San, phó-lý, làng Giang-chiêu, tổng Đại-bội, tỉnh Hà-đông ; Phạm-văn-Xiêm, thợ khâm ở làng Chuyên-mỹ trung, tổng Thịnh-đức-thượng, tỉnh Hà-đông ; Nguyễn-văn-Xon, quản ở làng Đông duyên, tổng Tín-an, tỉnh Hà-đông ; Đặng-đình-Hiên, quản ở làng Lương-xá, tỉnh Hà-đông.

Tùng Cửu-phẩm đội-trượng : MM. Ngô-đình-Hàm, cai linh-cơ, quản ở làng Thụy-dương, tổng Lương-xá, tỉnh Hà-đông ; M. Nguyễn-văn-Dương, cai linh-lệ, quản ở làng Nghĩa-lộ, tổng La-nội, tỉnh Hà-đông.

Tỉnh thầy trò ở chốn thôn-quê. — Như lời số báo thứ tư trước đã nói, hồi hai giờ chiều hôm kia (22 tháng chạp), các ông kỳ-hào phụ-mẫu các học-sinh cùng các học-sinh tân cựu ở các làng Mai-lĩnh, Phù-mỹ, Yên-thành, Đồng-dương, Đông-hoàng, Phúc-mâu, Cao-bộ, Đàn-viên, Phú-lạc (Thanh-oai) và An-tràng (Chương-mỹ), đã cùng nhau đặt một tiệc trà tại đình-sở làng Nhân-đạo để tiễn ta ông Dương-Khâm là một thầy thầy dạy học ở đấy đã ba bốn mươi năm nay mà nay về nghỉ.

Nơi đình-sở có lọng trang-hoàng bài trí rất lịch-sự. Sách từ ngoài cửa đình, sân đình, và trong cái đình chin mười gian rộng-rãi mông-mênh là thế, mà cứ chật ních những người, chen chân không được, toàn là những người kỳ hào có con em học thầy và các học-trò già trẻ lớn bé nô-nức nhiệt-thành đến chào thầy để mà tỏ lòng ân-nghĩa.

Đúng giờ, thì quan huyện Vũ-ngọc-Thúy huyện Chương-mỹ là huyện lân-cận cũng có học-trò phụ học tại đấy, và quan huyện Trần-Xuân huyện sở-tại cùng nha thuộc đến chứng kiến. Pháo nổ vang lừng, mấy cậu học-trò nhỏ hát bài *Marseillaise* chào rất đúng bộ điệu. Khi ai nấy an tọa thì hai quan huyện tỏ lời khen ngợi các ông kỳ hào phụ mẫu các học-sinh và các học-sinh tân cựu ở đấy đã có cái hảo-ý biết gìn-giữ lấy một cái phong-hóa rất quí của ta là cái đạo ân-nghĩa thầy trò trong cơn nỏ đã hầu như thờ ơ trong con nỏ đã hầu như khuyến-khích ai nấy cứ nên bảo tồn lấy một cái luân-lý đặc-biệt ấy của ông cha tổ-nghiệp mình đã di truyền lại, chớ có bỏ mất mà hoài. Mọi người nghe đều lấy làm phi lòng xứng ý.

Kế đến một người thay mặt các ông kỳ hào phụ mẫu các học-sinh đọc một bài cảm ơn thầy trong ba bốn mươi năm giới cử tử 8 giờ sáng đến 3 giờ chiều rất cỏ bông hoạng.

(Xem trang thứ ba, cột thứ ba).

Số vi phim này cho Bộ Giáo dục và Thanh niên (07-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Tết Nguyên-đán

Nay mai đã đến tết Nguyên-đán. Cha mẹ anh em sắp đến ngày được xum họp đoàn-viên. Ta sẽ được thấy những người là mến yêu vì công việc làm ăn mà xa nhà xa cửa. Người già, người trẻ, vui vẻ về cái buổi họp mặt ấy. Ai nấy tự hỏi nên mua quà gì bây giờ. Con cái thường tìm của cha mẹ thích mà tặng người. Nhưng các cụ già nuôi tuổi tác kia thì các cụ thích gì? Ta nên làm quà các cụ những thứ các cụ thích mà lại có ích cho các cụ. Ấy người làm con ai cũng phải tự hỏi câu ấy. Nên biếu các cụ những vị làm cho các cụ thêm mạnh mẽ, thêm vui vẻ, một thứ bồi bổ các sức vóc, một thứ uống vào ngon miệng, một thứ rượu êm dịu, bổ mà làm cho ngon cơm. Ta tưởng tìm được thứ quà như thế là hơn cả. Rượu Tonique Tonkinois là một thứ rượu rất tốt, đức Đại-nam Hoàng-đế đã ban khen, thực là một thứ rượu nên dùng lắm.

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chữ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Rượu ấy bán ở hiệu **MONTÈS, 54 phố Tràng tiền, nhà ba chuông.** *Nên đến ngay mà mua. Thường đến vụ tết, ông Montès* ***bán*** *nới giá, nghĩa là mỗi chai* ***Tonique Tonkinois chỉ bán có 2$00 mà thôi!***

HIỆU
MINH-DƯƠNG
MẠI-CHÍNH TỔNG-CỤC
của Đông pháp Yên-thảo công-ty
BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ
CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ XÌ-GA
Giữa phố hàng Gai số 83

chồn gối sụn lưng mà dạy dỗ con em trong làng trong tổng hết lớp ấy đến lớp khác, khiến cho nhiều người tự bấy đến nay nhờ ở cái công khó-nhọc ấy mà trở nên con người ra người, và hấp-thụ được một đôi chút khai-hóa cho nhà-nước Bảo-hộ. Đọc xong thì ai nấy vỗ tay, pháo nổ, và mấy cậu học-trò nhỏ lại hát một bài tiếng ta theo điệu bài *Marseillaise*, nghe rất lý-thú và có ý khuyến-giới trong dân làng.

Rồi sau một cậu học-trò sổ-tai đọc một bài tạ ơn thầy trong già nửa đời người đã khó-nhọc dạy-dỗ biết bao là bạn thiếu-niên cho được mở mày mở mặt và biết được cái đạo làm người, và cậu Nguyễn-bá-Chi làng An-tràng huyện Chương-mỹ thì thay mặt các anh em trong huyện Chương phụ học ở đấy cũng đọc một bài tạ ơn thầy. Đọc xong, một cậu học-trò nhỏ dâng thầy bó hoa, tiếng vỗ tay rậy đất, tiếng pháo nổ vang trời. Tiếc rằng mấy bài chúc-từ đó dài quá, không thể đăng đủ vào đây được.

Khi học-trò đọc bài chúc thầy xong, thì mấy cậu học-trò nhỏ lại hát một bài sau này, cũng theo điệu bài quốc-ca *Marseillaise*, mà có cái ý-nghĩa thầy trò rất đậm-đà khăng-khít lắm:

« Thầy trò cùng nhau, tình thân nên quí hề!
Dù đến muôn đời há bao giờ sai.
Thầy vì ta ngày đêm tốn tâm trí nhiều:
Uốn tâm tính, rèn tri-thức chúng ta mà!
Này này ngày xưa: quí thay tình sư đồ
Đôi đằng hình như nước cùng với cá.
Thế đến bây giờ thầy trò chúng ta:
Có khác người, chớ quyết không khác lòng mà!
Bớ các người trong trường ta! Có nhớ ân nghĩa thầy không?
Một tâm, một tình, cùng nhau muôn đời.
Cứ đâu một lúc này dư? »

Hát xong, ai nấy đều vỗ tay và ngẫm-nghĩ lấy làm thú-vị lắm.

Bấy giờ hai quan huyện cùng ông thầy và các ông ký hào phụ mẫu học-sinh với các học-sinh tân cựu đứng chụp một tấm ảnh làm kỷ-niệm.

Ôi! Đương lúc cái đạo thầy trò của mình nó đã đen sì bạc phếch, mà ở đây lại còn có cảnh-tượng âu-yếm qui-mến nhau như thế, thì thật nên khen, nên ước, nên quí, nên trọng lắm thay!

VIỆC TRUNG-KỲ

THỪA-THIÊN

Muốn đắt hàng mà không thiết đến bạn hàng. Mới đây tôi đến chơi một hiệu buôn mới lập, cách kinh-thành về phía Nam chừng hơn mười dặm. Nghe nói họ chung phần lập hội cách thức cũng phân minh khôn khéo; trông thấy lối nhà cửa sắp đặt cũng vui mắt. Những bạn hàng tới lui cũng khá; hàng bán cũng chạy nhiều; mối lợi tương lai có bề trông mong được khá. Khá khen những người trong hội ấy biết chán đường công danh mà xoay qua đường buôn bán, bỏ được cái cựu sáo xưa nay ở trong làng, mà lại khôi phục được món lợi xưa nay đã nằm vào tay người ngoại-quốc mà lại giữ được giá hàng vừa rẻ vừa tốt để bán trong làng mình khỏi bị bọn hoa-kiều bắt ngặt. Những điều ấy thiệt là đáng khen. Nhưng hãy còn một điều này là điều tối thiết trong nghề buôn mà họ lại bỏ đi. Vậy trước khi đáng chê thì tôi hãy khuyên cùng trong họ vài câu thô thiển sau này, mong rằng được nên lời, vì chỉ sợ trung ngôn thì hay nghịch nhĩ:

Điều ấy là điều phải biết chiều khách. Vì tôi thấy thường thường những người hèn hoặc là người nhà quê đến mua chác thì hay trả rẻ hoặc hay lựa chọn lôi thôi, hoặc có khi không sẵn số tiền lẻ mà trả phải bắt nhà hàng thối tới thối lui phiền hà, thì chủ hàng thường lấy những lời nói nặng nề hoặc không được nhã mà đối đãi, thậm chí có khi lại nói đến câu: Mua đâu thì mua, chứ đây không thiết.

Sao lại nói rằng « không thiết »? Muốn bán hàng mà không thiết đến bạn hàng thì còn thiết cái gì? — Dẫu rằng hạng người nào cũng vậy. Người sang hay là người nghèo, người nào đã bước đến hàng mình ấy là mình có sự trông cậy ở người ấy. Cái sự-nghiệp mình mà được phát đạt ấy là bởi người ấy, trông sao cho người ấy bước tới lần này rồi sẽ còn bước tới nhiều lần nữa, mà người khác thấy người ấy bước đến hàng mình được nhiều điều thỏa lòng mà cũng vui chân muốn bước tới hàng mình. Chỉ trừ ra người ấy không có điều gì xúc phạm đến mình hay gian lận của mình thì thôi. Chứ cái bổn phận của mình là mời khách phải giá thì bán, không phải giá thì thôi, cứ việc xếp đặt, trao ra, đưa vào, đứng lên, ngồi xuống, khéo nói, khéo thưa mà đừng tâng bốc quá mà cũng đừng nặng nề quá, miễn là hết ngày mà mình bán được nhiều hàng là hơn, chứ việc gì mà gắt mà bẳn, để cho người mua phải sinh lòng ác cảm với mình.

Nếu những người đến mua hàng mà biết cái quyền người mua người bán là thế nào thì tất là hàng mình không mấy ngày mà phải đóng cửa thì còn mong gì đến việc tranh thương.

Một người mua hàng lại cáo

TOURANE

Thời tiết. Trong tháng chạp, cứ kể như thượng tuần và trung tuần nắng tạnh như thế mãi, thì rất lợi cho nghề biển mà lo sợ cho nghề nông, nhưng tự hôm 2., đã có mưa nhiều lắm, khí-hậu chuyển đổi ra đông thiên.

Mưa này rất lợi cho mùa lúa tháng ba, nhưng hiện nay giá gạo vẫn cầm chưng, cứ thấy 1 đồng bạc một ang, có gần một tháng rồi mà chưa thay đổi?

QUẢNG-NAM

Đại-quan thuyên-chuyển. Quan bố-chánh Thái-văn-Toản, đổi về chức Phủ-doãn tại Kinh-đô; quan án-sát Nguyễn Hoành thăng chức bố-chánh; quan Hình-bộ tá-lý Ưng-Chuẩn đổi vào chức án sát.

Hôm quan bố ra, quan án vào, sự tống nghênh rất là trọng thể; có các quan viên chức sắc mới trong các hội Hữu-ái tại Đà-nẵng đi tiễn quan bố rất đông.

QUẢNG NGÃI

Các chứng bệnh năm nay. Vì thời tiết năm nay bất điều, mưa nắng lạnh ấm vô thường, nên bệnh thương-hàn cảm-mạo giải-rác nhiều, mà lắm người uống không nhằm thuốc cũng đến nỗi bỏ mạng, lại có bệnh kinh-phong rất lạ như ở ngã làng Phước-lộc mới rồi có ba bốn người bị chết về chứng ấy, người bị bệnh đương không như thường, bỗng-dưng té ngã lăn xuống đất rút tay, co chân rồi chết.

Nhà khách-sạn công. Nhà khách-sạn Bungalow đến nay công việc đã hoàn thành coi nguy nga, đồ-sộ, một tòa nhà rất to-tát, đẹp-đẽ; mấy gian phòng ngủ, phòng café, phòng tắm, giặt vân vân đều mát-mẻ, trang hoàng lắm, nói tắt lại khách bộ hành sau này sẽ có chỗ trú ngụ được phong lưu và tự-do xứng đáng vậy, không còn phải kêu thiếu kêu cực nữa. Nghe đâu nhà này nhà nước làm mất bốn vạn rưỡi đồng, tính cả đồ-đạc, bàn ghế, nệm mùng, đồ-ăn, đồ-nấu, thì hơn 7 vạn cả thảy. Một số tiền to thế, làm một nhà khách-sạn tài nào không tốt! Nhà này độ đầu tháng Février thì đã khởi sự cho tiếp khách.

B. K. lại cáo

BÁN ĐỒ VẠN BẢO

Những đồ cầm ở Vạn-bảo thành phố Hanoi, trong vòng tháng hai tây 1923 mà không chuộc hay là không đổi vé thì sẽ bán đấu giá ngày thứ sáu 15 tháng hai tây 1924 (*11 tháng riêng ta*) 8 giờ sáng.

Tiền giấy bút mà người mua phải trả, ngoại giá mua, là bốn phân (4%).

Cái sổ những đồ bán rồi thì trong tháng sau khi đã bán, ai muốn đến xem cũng được.

Quan Chủ Vạn-bảo.
MÉTAILLER
2045

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ ba 29 janvier 1924
CỦA THIÊN GIẢ ĐỊA

HỘI-ĐỒNG-ÍCH
đang giải-tán

LỜI BÁ CÁO
Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích:

Ông bà nào có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích, là Hội cho vay và giữ ống để giành, hiện đang giải-tán, thời xin đem ngay lại, hay là gửi recommandée nhà giây-thép ngay lại cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở phố Jauréguiberry (Giốc Hàng-Kèn) số nhà 3, Hanoi, những sổ gửi tiền cùng các biên-lai lại để tiện dự-định việc giả tiền.

Khi nhận sổ sẽ có biên lai chứng nhận.

Giải-Tán-Viên
P. Pon. E. CHATAIGNEAU.
Y. M. GRENÈS.
2094.

茂 MAO-SENG 盛
57, Rue Jean-Dupuis Phố Mới), Hanoi
MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chấn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

» Quí-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2045 MẬU-THỊNH kính cáo.

Ta nên chú ý!

Độ này mới bắt đầu nóng mà đã thấy nhiều người mắc phải bệnh ngứa lở ngoài da cùng các bệnh đau xương và đau mạch máu, không biết rồi ít nữa đến mùa nóng nực thì các bệnh ấy phát ra nhiều đến đâu; và những bệnh này lại hay lây, nếu một người đã mắc phải mà không chịu chữa ngay để lây sang người khác, lâu dần lan mãi ra thì thực là một sự nguy to cho xã-hội.

Vậy ta nên chú ý!
Nên chú ý, thì làm thế nào?
Nên chú ý thì kíp dùng ngay thứ thuốc:

DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng ra để chữa các bệnh kể ở trên này. Thuốc Dépuratif Sensal *này mà dùng vào xứ nóng như xứ mình thì thực không còn thuốc nào hay hơn được nữa;* **vì chủ-nhân đã xét nghiệm kỹ càng cái thời-tiết ở xứ này mà chế ra, như thế thì những thứ thuốc giải-nhiệt khác chế ra ở các xứ lạnh mà dùng ở xứ mình thiết tưởng không được hợp thời lắm vậy.**

Thuốc này lại thần-hiệu đến cả chữa bệnh giang-mai kinh niên nữa.

Hiện có bán tại: Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE, 59, phố Paul-Bert, trước cửa hiệu Gô-đa trông sang.

2057

BÁN TIỀN NGAY

Một cái xe comionnette hiệu « Citroën » 10 mã-lực, dùng mới có tám tháng, xe còn tốt lắm. Nay muốn bán, giá là 1.450 $ 00.

Hỏi tại M. Gouguenheim, à Đáp-cầu.
3755

正號金泰

名種岩茶
價目

仙桃種每兩一元
白鷄冠每兩一元
茶中王每兩五毛
美西施每兩五毛
鐵羅漢每兩式毛
玉觀音每兩式毛
上水仙每兩一毛五仙
正龍井每兩一毛五仙

海防 南定 河內
金泰茶號啓

本號各茶皆揀選上品貨眞價實京省馳名貴客光顧
請認金泰茶包上有隻獅子嘜士担封面是爲正貨舖在
海防華人米街一百四拾號分棧在河內行昂街第三號
又在南定幹人街式百一拾五號開張各省埠皆有代理
發售

正號
金泰獅子名茶

我亞洲之中華民國及越南國人既行陽曆復存陰曆陽
歷之新年未已而陰歷之新年又至際兹癸亥冬去甲子
春來正各界人士履端復始萬福維新之時也諸君有欲
得上等好茶以慶新年者或送禮請買

三喜福祿壽茶
公泰麒麟嘜茶
五福五蝠嘜茶
林茂十字嘜茶

天泰紅日嘜茶
明泰两儀嘜茶
三元加官晋爵茶
金茂雙金錢嘜茶

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16
HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc; các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đàn bà, giầy cườm, giầy kim tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng đúng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

2017

Số 47

BÌNH SƠN LÃNH YẾN

(Chuyện một cô nữ-thần-đồng mới lên 10 tuổi, mà đã có tài văn-thơ nhả ngọc phun châu, khắp các quan trong tòa Hàn-lâm, đều phải bái phục. Thiên-tử phong cho là « Hoàng-văn tài-nữ » lập lầu kén chồng, lại ban cho một cái roi kim-như-ý, hễ công-tử nào dám hỗn-hào xấc-láo thì được phép đả-tử. Sau vì một sự kén chồng ấy mà sinh ra nhiều chuyện rất lỳ-kỳ.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Hôm ấy, quan *Vương* đốc-học sai người đến triệu *Yến-bạch-hạm* thì *Bình-như-hành* vẫn nằm xem sách ở trong thư-phòng. Người nhà *Yến-bạch-hạm* cầm danh-thiếp và quạt của *Tống-tín* cất vào trong thư-phòng để đợi đến khi *Yến-bạch-hạm* về thì trình bẩm.

Bình-như-hành trông thấy, liền hỏi rằng:

— Của ai thế?

Người nhà *Yến-bạch-hạm* nói:

— Của *Tống* tiên-sinh đưa đến.

Bình-như-hành liền cầm lấy xem, trông thấy danh-thiếp đề c... tín, nghĩ thầm: Để thường này là người ta gặp ở *Thiên-liễu trang* hôm trước.

Bình-như-hành mở cái quạt xem thì thấy có bài thơ vịnh chim bạch-yến, lại nghĩ thầm: Thơ vịnh bạch-yến, trước đã có một bài của *Thời-đại-bản* và một bài của *Viên-khải*. Từ đó về sau, không ai dám làm nữa. Chẳng biết anh chàng này là người thế nào mà cũng đòi nối điêu, nói cái gì đây!

Bình-như-hành nghĩ vậy, mới thử đọc xem sao. Vừa đọc hai câu đầu, đã đổi hẳn sắc mặt, đọc đến hai câu thực thì kinh-ngạc mà rằng:

— Câu này hay lắm!

Đến khi đọc hết bài thì vỗ bàn mà khen rằng:

— Thế này mà ta dám bảo là thiên-hạ vô tài! cứ như bài thơ này thì lời văn phong-lưu, có phần lại hơn *Thời-đại-bản* và *Viên-khải*. Ta không ngờ *Tống-tín* hình dạng như thế mà có cái cao tài này!

Bình-như-hành nói xong, lại cầm ở trên tay, ngâm đi ngâm lại mãi, cho đến khi quá trưa, *Yến-bạch-hạm* đã về. *Yến-bạch-hạm* về đến thư-phòng, bảo *Bình-như-hành* rằng:

— Hôm nay quan *Vương* đốc-học triệu tiểu-đệ đến, bắt tiểu-đệ vịnh thơ « *Yên-đài-bát-cảnh* », lại bảo làm một bài thọ-văn chúc-mừng *Sơn* tướng-công. Ngài thấy tiểu-đệ cầm bút viết ngay thì ngài mừng-rỡ rồi tiếp-đãi rất long-trọng. Ngài định đặc cách tiến cử tiểu-đệ làm « thiên-hạ đệ nhất tài-tử ». Lại không biết ai đem cái tài học của đại-huynh nói chuyện với ngài, để hôm nay hai ba lần ngài hỏi tiểu-đệ có quen biết đại-huynh hay không? và tài-học đại-huynh như thế nào? Tiểu-đệ đáp rằng tiểu-đệ có quen thân với đại-huynh, mà tài học đại-huynh thì hơn gấp mười tiểu-đệ. Ngài nghe nói, lại mừng-rỡ bội phần, muốn được tiếp đại-huynh một hôm. Ngài định dâng bản tâu tiến-cử cả đại-huynh và tiểu-đệ một thể. Tiến-cử hay không, dẫu không quan-hệ chi đến sự vinh nhục cả, nhưng cũng là được một người tri-kỷ vậy.

Bình-như-hành nói:

— Quan *Vương* đốc-học tiến-cử là « Thiên-hạ tài-tử », tưởng cũng vinh thật, nhưng danh xứng với thực thì vinh, chứ nếu chỉ có danh mà không có thực thì lại không gì nhục cho bằng! Việc này chỉ có đại-huynh là bậc cao-tài, mới thật xứng đáng, còn tiểu-đệ quả không dám.

Yến-bạch-hạm nói:

— Đại-huynh đã cho vào bạn tương-tri, tiểu-đệ mới dám nói thẳng, nay đại-huynh lại dùng những câu khách-thoại ấy, sao gọi là tương-tri được.

Bình-như-hành nói:

— Không phải tiểu-đệ dám dùng những câu khách-thoại, nhưng thiên-hạ tài-tử rất nhiều, chúng ta không được biết hết đó thôi. Nay mạo hư-danh mà tiến Kinh. Kinh-thành là một nơi đô-hội, nhân tài tụ-họp ở đấy rất nhiều, bây giờ chỗ này có tài-tử, chỗ kia có tài-tử, ta há chẳng hổ thẹn lắm ru!

Yến-bạch-hạm tủm-tỉm cười mà bảo rằng:

— Đại-huynh xưa nay chẳng coi thiên-hạ ra gì, bây giờ cớ sao lại khiêm-tốn như thế!

Bình-như-hành nói:

— Nào há phải tiểu-đệ nói khiêm, ngặt vì bây giờ thấy nhiều tài-tử, cho nên không dám ngông-cuồng như trước nữa.

Yến-bạch-hạm nói:

Đại-huynh bảo rằng bây giờ thấy nhiều tài-tử, vậy tiểu-đệ hãy xin hỏi có được mấy người?

Bình-như-hành nói:

— Tiểu-đệ từ khi từ-giã đất *Lạc-dương*, vẫn tự phụ là thiên-hạ tài-tử chẳng còn ai nữa. Không ngờ khi đi đến huyện *Vấn-thượng* thuộc tỉnh *Sơn-đông*, bỗng gặp một người tiểu-tài-nữ, khiến cho tiểu đệ phải giật mình. Khi đến đất *Tùng-giang* này, lại gặp đại-huynh, lại khiến cho tiểu-đệ phải bái-phục. Ai ngờ ngày nay lại gặp một người tài-tử nữa, tiểu-đệ lại gặp một người ấy lúc nào thì đọc bài thơ của người ấy lúc nào thì miệng lưỡi này lại thoang-thoảng mùi hương. Nếu tiểu-đệ còn dám tự xưng tài-tử, há không phải là phường vô-sỉ lắm ru!

Yến-bạch-hạm nói:

— Người tiểu-tài-nữ ở huyện *Vấn-thượng* kia, đường-sá xa xôi, chẳng nói làm chi! Tiểu-đệ thì sá chi mà đáng kể, cũng không cần phải nói! Hãy xin hỏi ngày nay đại-huynh lại gặp người nào?

Bình-như-hành mới trao chiếc quạt của *Tống-tín* cho *Yến-bạch-hạm* xem và bảo rằng:

— Này đây! Há không phải là bậc tài-tử hay sao!

Yến-bạch-hạm mở xem, đọc hết một lượt, kinh ngạc mà rằng:

— Lạ thay! Hôm trước tiểu-đệ trông thấy *Tống-tín* thì ai ngờ đâu chàng lại làm được bài thơ hay thế này. Tiểu-đệ quyết không tin.

Bình-như-hành nói:

— Rõ-ràng người ta viết là bài vịnh bạch-yến, đưa tặng đại-huynh và nhờ đại-huynh phủ-chính cho, cớ sao lại dám nghi là không phải của người ta làm.

Yến-bạch-hạm nói:

— Nếu quả bài của hắn làm thì lời văn kỳ-dật này thật đáng một tay tài-tử. Nhưng xem kỹ bài thơ này, mà tưởng-tượng cái hình-dung người ấy, sao lại không đúng nhau chút nào!

Bình-như-hành nói:

— Hắn đã đến yết-kiến đại-huynh, đại-huynh cũng nên đáp lễ lại, rồi dụng tâm dò-xét, sẽ biết được thực dối vậy.

Yến-bạch-hạm nói:

— Đại-huynh nói có lẽ phải! Để sáng mai tiểu-đệ và đại-huynh cùng đi xem sao.

Bình-như-hành nói:

— Vâng! Tiểu-đệ cũng đi cũng hay!

Hai người bàn định xong, *Yến-bạch-hạm* gọi rót rượu, rồi cùng nhau uống. Trong khi uống rượu, lại đem bài thơ bạch-yến ra ngâm nga, không ngờ cao-hứng uống mãi, hai người cùng say tít.

Đến ngày hôm sau, *Yến-bạch-hạm* viết một cái danh-thiếp, cùng *Bình-như-hành* tìm đến nhà trọ *Tống-tín* để đáp lễ, không ngờ *Tống-tín* lại đi vắng, đành để danh-thiếp đấy mà về. Hai người đều có ý ngẩn-ngơ, không được như ý.

(Còn nữa)

CÁO-BẠCH

Hội lập Nghĩa-địa tỉnh Thanh-hóa có lời kính-cáo các ông các bà biết rằng khu đất hội mới mua ở địa-phận làng Tạnh-xá, Q. ăng-xá và Mật-sơn để làm Nghĩa địa cho người Nam mình, nay hội đã sửa sang có qui-củ rồi, vậy xin các ông các bà nên mau đến cất các mồ-mả của mình để linh tinh lúc trước trong khu đất ấy và đem táng tại nơi đất mà hội đã sửa sang riêng cho hạng cát-táng.

Nếu từ nay cho đến hết hai tháng, mồ mả nào còn thừa lại không thấy ai đến bốc, hội sẽ kể mồ mả ấy là mồ vô chủ và sẽ cất đem táng tại nơi đất mồ mả vô thừa nhận.

Hựu, hội đã sửa sang một nơi đất để riêng cho hung táng, vậy tự nay giờ đi, bất kỳ hạng người nào bất hạnh mệnh-một, người nhà có thể xin hội đem vào táng tại đấy được, không phải mất tiền nong chi cả.

Nay kính cáo

Nam Khôi-Đình thứ 8 tháng 12 ngày 2

Lập Nghĩa-địa hội, hội-trưởng

BÙI-TƯỜNG-LÂN

HỎI CÁC NGƯỜI MẮC BỆNH TRĨ, nếu các ông các bà dùng đủ các món thuốc rồi mà chưa khỏi thì nên mua thứ thuốc bôi POMMADE ROYER, dùng 38 ngày là khỏi hẳn, tức nơi chỗ khỏi liền.

Ở Paris hỏi tại hiệu bào chế DEPUY, 122, B. St Martin

Ở Hanoi hỏi tại hiệu Ed. CHASSAGNE

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

泰 NAM-THÁI 南

6, Quai Clémenceau — HANOI

ở phố Bờ-sông, số nhà 26, HANOI

Bản-hiệu có bán gỗ lim cây, gỗ lim phiến, gỗ lim xẻ thành khí, các thứ gỗ tạp, gỗ gụ, gạch xây tường và có nhận cả dong cáo thứ đồ-đạc và các thứ lối cửa.

Hàng tốt giá hạ.

NAM THÁI

2023 *Kính-cáo*

Những mụn lở đã 8 năm chữa chỉ thêm khổ.

CÁC CHỨNG ĐAU XƯƠNG VÀ THẤP

Những bệnh trên đã kể và các chứng sau này như lỗ tượt máu ra là bởi tại máu sấu. Trong thì thường có những lúc phải tối ba lục trở về già. Các chứng ấy có bởi về máu sấu thành ra độc, có thể làm cận. Vậy muốn cho máu chảy lưu thông, thì nên dùng thứ thuốc

Dépuratif Richelet

mà các tương-y hoàn sâu điều có g-nhận là mạnh là tốt. Dùng thuốc này thì chẳng bao lâu mẩu mẩ cả và các bệnh ngoài da như ghẻ lở các nốt mẩn khác mà bệnh giang-mai phát ra cũng khỏi.

Thuốc này bán ở các hàng lục hợp to.

Giá và giá — Mẫu đựng

THUỐC THỤT

Injection Peyrard d'ALGER

Là thứ thuốc tiêm nổi tiếng nhất, công hiệu nhất để trị bệnh lậu và tất cả các bệnh chảy mủ cũ hay mới.

Trong 222 người Âu-châu thì 221 người khỏi vì thứ thuốc này. *(Theo tờ trình của viện thầy thuốc ở Alger)*

Dépôt : SPÉCIALITÉS PEYRARD

16, Rue de Grenelle — PARIS

NHÂN DỊP TẾT NGUYÊN-ĐÁN TỚI NƠI ĐÂY

Các quý-khách sẽ thấy ở hiệu Guionnaud Frères những thứ hàng duy chỉ bản hiệu có, như là: Rượu vang tốt thật nguyên ở xứ Bordeaux — Rượu sâm-banh hạng vừa hiệu DIAMANT VOUVRAY ở tỉnh Touraine — sâm-banh hạng tuật tốt hiệu DIMINY & Cie — hiệu MOET & CHANDON — hiệu De VENOGE & Cie — rượu mùi, như: ANISETTE — CAFÉ-COCOA-CURAÇAO hiệu GUILLOT và mọi CHADEFAUX.

Xin các quý-khách vàng để ý xem cửa hàng của hầu hiệu, chúng tôi sẽ được ăn hầu-tạnh mà thừa tiếp các quý khách rất trọng-thể. Các quý khách có hỏi và nên mua nếm những thứ hàng của chúng tôi và lại những thứ hàng của chúng tôi đã có giấy giới-thiệu hàng thực hiện.

HIỆU GUIONEAUD FRÈRES

Nhà buôn bán thực thà đứng đắn

MỞ Ở XỨ BẮC-KỲ TỪ NĂM 1898

HÀNG : CỬA HÀNG BÁN CẤT TẠI ĐƯỜNG HÀNG-GIÒ (Boulevard Gia-long) số 28 — 30

Hanoi. — Cửa hàng bán lẻ ở phố hàng Khay (Rue Paul Bert) số 69 — 71

HAIPHONG : CỬA HÀNG BÁN CẤT VÀ CŨNG BÁN LẺ Tại đường Paul Bert số 43

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng qui-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ **rượu bổ-đào** của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc **rất rẻ tiền và rất quí** để trị các chứng bệnh như: **kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình**, lại rất là **bổ sức cho đàn-bà đẻ**, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô số tờ chứng-chỉ là công-hiệu. Nay nhân dịp tết Nguyên-đán sắp tới, bản-hiệu xin tạm hạ giá thứ rượu **TONIQUE TONKINOIS** này để hiến các qui khách tiện dùng trong ngày tết.

Giá bán **2$00** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

Hỏi các ông mắc phải bệnh tình (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhầm, lỗn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Đáp-cầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tình đã có tiếng, **không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi lại.**

Cả cước độ hơn một đồng một lọ.

2032

SẮP MỞ Cửa Ba

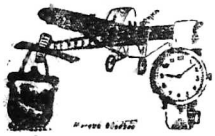
PACHOD Frères & Cie LYON

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi

寶八廿牌門面本行內河京東

Chúng tôi kính-trình các quý-khách biết rằng nay nhân dịp tết Tây, tết Ta sắp đến nơi chúng tôi mới tiếp được ở Hong-kong (Hương-cảng) Canton (Quảng-châu), Shang-hai (Thượng-hải), Pékin (Bắc-kinh) vân vân, sang nhiều đồ bạc, vàng, ngọc, ngà, xứ, cối để bán vào hai dịp ấy.

Các thứ đồ bán Tết này thì thật là tinh sảo, thửa đã lâu lắm nay mới đến nơi, song chúng tôi lại định giá rất rẻ cốt để chiêu khách.

Xin các qui-khách có lòng chiếu cố thì mau đến bản hiệu mà mua kẻo hàng hết thì mất một dịp đặc biệt đi.

Kẻ mua, người xem, đêm ngày đến bản hiệu cũng xin nhất luật đối đãi.

Cẩn-cáo

HIỆU PAO-VA, Bijoutier

Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.

2032

Thuốc HÉMOGLOBINE BYLA

Trừ bệnh huyết suy rất mạnh

CỨNG CÁP MẠNH MẼ BÉO TỐT

Là thứ thuốc bổ huyết mạnh nhất

Xin hỏi tại hiệu BYLA

26, Avenue de l'Observatoire. — PARIS (France)

Nhân dịp Tết An-nam

Các quí-khánh lại mua thứ thuốc gì ở hiệu bào-chế ông **L. BLANC**, ở Phố Tràng-tiền, số nhà 31, mà đáng giá 2 đồng thì Bản-hiệu sẽ kính biếu một chai rượu bổ rất tốt, tên rượu là **Œno Kola Coca**, Rượu này chỉ biếu từ ngày 15 cho đến 30 tháng chạp ta thì thôi

---

ĐƯỜNG SANG LÀO

PHẠM-VĂN-PHI & Cie Ở VINH

GIÁ TIỀN

Hạng nhất tây ngồi : 30$00

Hạng nhì ta hay đi : 20$00

Trẻ con từ 3 đến 7 tuổi trả nửa tiền.

LỜI RĂN — Phải hỏi chỗ ngồi trước 24 giờ.

Có xe riêng để cho thuê riêng từng chuyến một, ai muốn thuê nên đánh giấy thép trước 2 ngày.

Nên đi ngay kẻo mưa đến không đi được nữa.

Có xe chở thơ và hành khách từ Vinh đến Thakhek qua Napé

Service provisoire

AUTO-POSTALE

THỜI GIỜ XE CHẠY

Ở Vinh đi. — Thứ tư đúng 6 giờ sáng chạy lên Napé ngủ. Sáng hôm sau đúng 6 giờ sáng Napé chạy lên Thakhek vừa kịp tàu thủy lên Viêntiane.

Ở Thakhek đi. — Sáng chủ nhật cho tàu thủy ở Viantiane tới Thakhek thì xe auto mới chạy về Napé ngủ. Sáng hôm sau ở Napé về Vinh. Hành khách về có thể ra Hanoi đi chuyến tàu hoả 2 giờ chiều hoặc đi chuyến tàu đêm cũng được

---

AI MUỐN LÀM GIÀU

Bỏ ra 20 quan mà may ra được

500.000 quan

Mua một cái trái-đơn của CÔNG-TY PANAMA, có rút số để hoàn lại (*Obligation Panama à lots*). Lúc mua phải nộp ngay 20 quan, còn thì 17 tháng mỗi tháng nộp 20 quan, theo như lệ định trong luật. (Như vậy mỗi ngày đỗ dành mấy xu, có thể trở nên giàu có được).

Đã nộp tiền lần đầu là được ngay cái số trái-đơn mà riêng mình được quyền sở-hữu, như là mình đã nộp hết tiền rồi vậy, và đến lúc trái-đơn trúng số về tổ nào thì mình được lĩnh nguyên cả tiền lẫn lẽ ấy. Mỗi trái đơn trước sau thế nào cũng trúng một lần từ 500.000 trở xuống đến 1.000 quan, không có thì cũng được hoàn lại là 400 quan. Mỗi năm có bốn lần rút số, hồi 7 tháng 2 tháng 5 tháng 8 và tháng 11 tây.

Như vậy mua trái-đơn thế nào cũng lợi, không khi nào thiệt

CÓ NHỮNG LỐ SAU NÀY :

130 lô.	500.000 quan	260 lô.	6.000 quan
130 lô.	250.000 —	1.320 lô.	2.000 —
260 lô.	100.000 —	13.200 lô.	1.000 —
260 lô.	10.000 —	1.700.900 trái đơn hoàn lại làm	400 —

Người có trái-đơn được dự cuộc rút số mấy lần cũng nên. Khi số trái đơn rút ra thì thôi.

Các lô được lĩnh nguyên tiền, không phải trừ phí tổn chi cả. Mỗi lần rút số sẽ nhân được một cái bằng kê số trái đơn trúng số, không phải trả tiền. Các số kia (trừ số bằng ấy đồng với số trái-đơn đã lĩnh nhà ngân hàng, các khi có trái đơn có thể đến xem được, theo như điều khoản trong bản luật riêng ngày 12 Mars 1900. Bản luật ấy là một bản luật bảo chứng, giữ gìn cho các nhà có trái đơn, không có điều gì phải nghi ngại cả.

Năm nào cũng cứ 15 Février, 15 Mai, 15 Août, 15 Novembre thì rút số.

Các ngài muốn dự các cuộc rút số ấy thì gởi ngay 20 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE, France

R. C. MARSEILLE 6576

NHÂN DỊP TẾT

Các quí-khách mua thuốc tại hiệu Bào-chế CHASSAGNE, từ hôm 21 tháng chạp An-nam đến hôm mùng 5 tháng giêng, mà mua từ 2$00 hàng trở lên, thì hiệu sẽ có tặng THƯỞNG một gói đồ, may ai thì được những đồ quí đáng tiền, nhiều khi quá số tiền mua hàng, mà lĩnh-thưởng cũng được những thứ hàng hữu-dụng, như là : Nước hoa, Phấn, Thuốc-lá, Gương, Nước Cologne, vân-vân.

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi (ngay cửa hiệu Gò-đa)

齊醫林桂張

HỎI CÁC ÔNG MẮC PHẢI BỆNH TRĨ! XIN MỜI CÁC ÔNG QUÁ BỘ, TÔI CHỮA BỆNH NÀY

BỆNH TRĨ (tức là bệnh lòi tí) thực nhiều người mắc phải, chẳng những là đau đớn, như cần đến khi đại-tiện xong rồi thì lưu-huyết đầm đìa, thật là bất tiện cho người ta lắm, hễ không chữa ngay cho khỏi, để lâu thì càng ngày càng thêm nặng về sau khó chữa.

Khi xưa chữa bệnh này đều dùng dao cắt cho nên người có bệnh lấy làm đau đớn, vậy nên tôi dụng tâm nghiên-cứu một cách mới chuyên-trị chữa bệnh này không đau, không tối, chỉ trong mấy hôm thôi những nỗi mạn lự kỳ rạng rời, mà trong khi đang chữa có thể làm lụng như thường không mất thì giờ. Vậy ngài nào mắc phải bệnh này xin mời đến.

M. TCHUONG-QUAY-LAM

36, Phố hàng Đường. — HANOI

Sáng tiếp khách từ 8 giờ rưỡi cho đến 2 giờ chiều, đi chữa từ 2 giờ rưỡi đến 5 giờ.

Các lĩnh xa đều xin hàn tiếp.

Thư từ xin trả lời ngay.

3090

Certifié l'insertion

Imprimerie du Trung-Bac-Tan-Van

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Do Viện Nghiên Cứu Hán Nôm sưu tầm và giới thiệu. Trân trọng cảm ơn Anh Chiêu Đăng chủ "Kho Sách Xưa Quán Ven Đường". (Từ microfilms của Đại học Cornell)